ఆంధ్రభూమి వివిధ వాఙ్మయ పత్రిక

ఆదివారం 7-9-1975

కథానిక :

అలక

— కసిరెడ్డి కస్తూరి

పెళ్ళయిపోయింది. జనం అటూ ఇటూ పెళ్ళికొడుకునీ తిరుగుతోంది. కొందరు భోజనాలు చేస్తున్నారు. పెళ్ళి కుమార్తె తండ్రికి కాళ్ళొక్కచోట నిలువడం లేదు. పెళ్ళయిపోయింది.....కానుకలిచ్చేశారు. గదా.....భోజనాలుకూడాచేశారు. ఇంకా పందిట్లో కూచున్నారు. బాలపడితె దాగలేదా అనుకున్నారాయన. నడిచివెళ్ళే వాళ్ళు కొందరు. బండ్లమీద పోయే వాళ్ళు కొందరు. బస్సుల కొరకు చూసేవాళ్ళు కొందరు. ఎవరి బండిలోనైనా బోటు దొరక్కపోతుందా చొరవస్వీకర అని ఆశించుకొనివున్నవాళ్ళు కొందరు. ఎవరి ఆలోచనలు వారివి.

"పిల్లవాడు అలిగి కూచున్నాడు. భోజనానికి రానంటున్నాడు" అన్నారెవరో. పెళ్ళి కుమార్తె తండ్రి భార్య దగ్గరకు వెళ్ళి చెవిలో యేమో ఈ దాయ. ఆ ప్రాంతపు ఆచారంప్రకారం పిల్లవాడు అలిగితే పిల్లవెళ్ళి నిలువకతప్పదు.

తల్లి విడ్డ దగ్గరికి వెళ్ళి అమ్మాకవితా! తయారుకా అంది.

ఒరేయ్ పిల్లకి తయారు చేసి తెండ్రా! అమ్మాయి పీటకిక వెళ్ళి అబ్బాయిని పిలుకొస్తుంది. అన్నాడు పెళ్ళి కుమార్తె తండ్రి

అమ్మలక్కలు లోపల కవితను సింగారిస్తున్నారు.

కవిత పూవుల అలల్లో తేలిపోతోంది. "అతిగినంత కట్టం...నంబై వేలు తమనాన్నవాళ్ళకిచ్చారు. నురెండు కలిగినట్లో ఇంకెవన్నో ఆశవుందేమో! తమగ పెళ్ళి వాళ్ళు పినినారు.రాత్రి లగ్నంలో బ్రాహ్మణుడు దక్షిణ అడిగితే యివ్వలేక పోయారు. ఆపకూడా నాన్నగారే ఇచ్చేశారు. అన్ని వేల రూపాయిలు నగదు తీసుకున్నారు గదా! అయిదు రూపాయలకే అటూఇటూ వూగిపోయారు. ఆశ కైనా అంతుండాలి. ఇంకా పిల్లవాడికి తెచ్చిన-చెవ్వులు-వంచెల ఇత బాగాలేవట. అదీగాక వో రెండు సూట్లు బట్టించి ఇవ్వమాట.

పిల్ల పక్షం వాళ్ళు పెళ్ళయ్యాక చెరకు పిప్పిలో సమానం ఇంకేమంది ఇబ్బుగుల్లయిపోయి. ఎవ్వట్టంలో పెండ్లికని కూడెనివ డబ్బు సరిపోయింది. అక్కడ కన్నాక అప్పులు కూడా చెయాల్సి వచ్చే ఆ...దూరపు నాయనమ్మపరిహారం పేలు ఇవ్వబట్టి సరిపోయిందిగానీ లేకుంటే ఇంత బతకు బతికి ఇంచెనుక చచ్చినట్టు పేకుగొప్ప పూరు దిబ్బలా, నల్లగొండ నగదు బాకుయ్యేది.

పిల్లవాడు యెమ్మెస్సీ చదివాడు కొబట్టి కాము ఇస్తామని ఒప్పుకున్నాడు. ఇచ్చేశారు. కాసు మాత్రం కిమ్మెస్సీ చదువు లేదా. ఆ కమువు చూసైన తక్కువ కట్నం అడిగారా! ఎందుకడుగుతారు ఎక్కడన్నా యెక్కువా తక్కువలో సర్దుకుంటారుగాని డబ్బువగ్గర మాత్రం యెంత రాబట్టాలా అని ప్లాను వేస్తుంటారు. తమ పిల్లకు తగ్గట్టుపట్టం దొరనేఇవ్వాలని ఇచ్చినట్టు చెప్పుకోవాలని తమకు మాత్రం లేకున్నదా?

అయినా అన్నీ మిట్టిపోయాక మళ్ళీ ఉప్పుదెందుకు అలుగుటున్నారో అర్థం గారు. ఈ పెళ్ళికే వచ్చిన తన స్నేహితురాలు ఇంద్రాణి వోసంగతిచెప్పింది. అది తన భర్తతో అమెరికావెళ్ళింది. అక్కడ వుండండి పోనాడు ఆయనతో వాదానికి దిగిందట. మీ మగవాళ్ళు స్త్రీజనోద్ధారకులు మని. సంతు సంక్షేమకాదులమని గొప్పలు చెప్పుకుంటారుగదా! మరి ఈచవకబ్బాలు ఇలా తీసుకుంటారేంటి-అని.

ఆయన నవ్వుతూ అన్నారట-మీ నాన్నగారికి బాగా డబ్బుంది. నేను బాగా డబ్బు పోని ఇండియాలో డాక్టరీ పూర్తిచేసి, ఈ అమెరికాకు వచ్చేశాను. డెత్తిఇండియాలో పనలాంటి వాళ్ళకు పొద్దారా పోతుంది. ఇక్కడ కూడా తడువు పూర్తయింది. ఉద్యోగం చేస్తున్నాను. అలాంటి నాకు ఒక లక్ష ఓనాన్న ఇవ్వడం ఓ లెక్కా పక్కా చెప్పు. అదీగాక ఒక లక్ష ఇస్తా లక్షల విలువజేసే ఈ ఇంద్ర నీలమణినీ నా కిస్తుగించాడు. ఒత్తిగా అప్పుగంచాడా యేమి.చచ్చిందాకా ఆ లక్ష టూపాయల్లో సాకమన్నాడు. నువ్వేమో ఆ లక్ష రూపాయల్లో ఒక్క పిడికిళ్ళలోనే స్వాహా చేసేస్తున్నావ్. అతర్వాత అరిపె లేళ్ళపాటు నువ్వు పోషించాలి అని.

'ఊరికే వరకట్నం తీసుకోడం మా మగవారి జీవితధ్యేయం అని చెప్పక ఇన్ను కల్లబొల్లి కబుర్లెందుకంట' మాతి ముడిచింది ఇంద్రాణి.

'సరే ఆలగేఅడుకో' అన్నట్టలయిన.

అవును ఇంద్రాణి జీవితం యెంత హాయిగా సాగిపోతోంది. తన పెళ్ళిలో అందరి కళ్ళు ఇంద్రాణిమీదనే వున్నాయ్. దాని అందంకంటా అది యెంత బాగుందని. దానికి ఫిట్ తగిలి వుంటుంది. పెళ్ళి జరుగుతుంటే అందరి ఆసక్తి ముందు అది కూచోనివుంటే స్త్రీల నొసట తిలకం పెట్టినట్లుంది. ముత్యాల హారాలో కెంపులు తుచ్చు పొదిగినట్లుంది. ఎన్ని కళ్ళు... ఎన్నికళ్ళు...వేల కళ్ళు...ఆకళ్ళ కాంతులన్నీ ఈ ఇంద్రాణి మీదనే పడినై. అందుకేనేమో అని మరీ వెలిగిపోయింది.

తగ భర...తన పెళ్ళి తాళి కట్టబోయే తన భర్తమాత్రం అందరిలా చూడలేదు. అసలబుదిక్కే చూడకుంటే, మగవాడంటే అలా వుండాలి. అసలు తన దిక్కున్నా చూశాడా అని. పెళ్ళిపీటలమీద ఒక్కసారన్నా చిరునవ్వులు చిందించాడా అని. బుద్ధులు కూచున్నాడు. బెల్లంకొట్టిన రాయిలా కూచున్నాడు. ఆకారం ఆవిల్ పంతులు వున్న కరలసప్పుడు వన్నెయేలా తెలుస్తుంది?

తానేమో పెళ్ళిపీటలమీద మల్లెపువ్వులు గుచారించినట్లు, వన్నజాజులు విచ్చుకొన్నట్లు నవ్వింది. పెదవులూ కదిలింది. కనీసం ఆయన...తన భర్త...కరుణాకర్ పేపం పురిపిసట్లు ఒక్కసారన్నా పెదవి కదిపాడా! అయినా ఆ గంభీర ముద్ర మగవాడికి తగ్గట్టు బాగానే వుంది. కాని ముఖంలో ప్రసన్నత కనిపించనేలేదు. కారణం యేంటో!

తనను చేసుకోడం ఇష్టంలేదా యేమి? ఇష్ట ముంటేకదా చేసుకున్నాడి. తనకేం తక్కువ. అందదందాల్లో ఇంద్రాణికేం తీసిపోదు. అదేమో అతిగా అలంకరించుకుంటుంది. తాను కాదు అంతే. పెళ్ళి చూపుల్నాడు అంత గలగల పాటాడిన వాడు పెళ్ళి పీటలమీద మనీశ్వరుడె పోయాడు. పెదవ యాక్షన్. దీనికి ప్రతీకారం భవిష్యత్తులో తప్పక చేసితీరాలి. ముఖం చిట్టాముడుం అగినవానిలా పెళ్ళి కూడా చిట్టాముడుం అగినవానిలా పెళ్ళి కాడు. అబ్బ సామ్మేమో పోయినట్టు. ముఖం వాచేట్టు చీవాట్లు పెడతను."

పంట్లు దిగవట్టి పీడికిలి బిగించింది కవిత.

'కవితా దేపినాయా! కంట్లో తేలిపోతు న్నట్టున్నారు...అయ్యగారి అలక తీర్చాలి. బయట ఎట్లకిని తెచ్చిపెట్టాడు' అంది ఇంద్రాణి నవ్వుతూ.

తమాయించుకొని సిగ్గు లొలకబోసింది కవిత.

'అల్లే బ్రతెసలుపు తెచ్చుతునా! పెళ్ళో నేని లాక్కొచ్చుపుగాని'...అన్నాడు కవిత మామ శంకరరెడ్డి.

కవిత చిరుకోపంలో ... ఏక పక నవ్వింది.

'ఏం మామయ్యా! మా అత్త మిమ్మల్నిట్లే లాక్కొచ్చిందా!' మాతి మాదొం కుడు తిప్పి, ఒక అవ్వతాంకర్లు తిప్పి అడిగారేం ఇంద్రాణి.

'ఒత్తి లాక్కురావడమేంబిడ్డా-మర్యలో రానని మనసు రోగం దున్నపోతులు మారాం చేసే మెత్తుకోని వచ్చేసింది' శంకరరెడ్డి జోకకు పెళ్లిలో ఏక పక నవ్వింది.

కవిత పల్లకిలో కూచున్న పన్నమాటే గాని ఆమె మనస్సూరక కూచోలేదు. అదీగాక వయసున్న మనస్సాయె. వలవున్న మనస్సాయె.

'కరుణాకర్...యెంత కమ్మటి పేరు. తెల్ల బుగ్గలు. ఎర్రపెదవులు. పొంకంగా వున్న బిసాల కట్ట. అవేతిరుగుతున్నాయి తన కళ్ళల్లో. కాని అదేం బర్మో కనీసం పోలోలు తీస్తున్నప్పుడన్నా నవ్వలేదు. ఆ కరుణశ్రీ గారి కరుణశ్రీ పదివినిట్టున్నాడు కాకుంటే ఈ కోడెకారు వయసులో ఈ బుదిధావమేంటి?

అయినా ఆయనకది అందాన్నేతెచ్చింది ఆయనేంటి అప్పుడే ముసలమ్మలా! పోనీ 'వాడు' అనుకుందాం... ర...ర అది కూడా బాగాలేదు. కరుణాకర్ అని పిలుచుకుంటేనే బాగుంది.

ఇంతకీ తానిప్పు చేంచేయాలి...అలక తీర్చాలి...ఎలా? ఎలా? అమ్మా నాన్నా వస్తారు...కాని వాళ్ళు వెనకనేవుంటారు.

మోటర్ సైకిల్ అడుగుతాడేమోనని నాన్నగారికి భయంగానే వుంది. అడిగితే మాత్రం ఇస్తానంటారు. ఇస్తారు. ఎవరి కొరకిస్తారు.ఒక్కగా నొక్క బిడ్డకు అంత మాత్రం ఇవ్వడా! తాను కరుణాకర్ కొన్నాళ్ళన్నా సైకిల్మోటర్ మీద తిరగాలి. బాబీలో బాబీ కూచున్నట్టు కూచోవాలి. కొంపెగా చెవి...అతడు కలకల నవ్వాలి. అలా కూచోడంలో యెంత ఆనందం. ఈ బుద్ధా సైకిల్ మోటార్ అడుగుతాడో లేదో! అడక్కుంటే నే నే అడిగిస్తాను. అంత డబ్బు ఇచ్చేశాంగా! ఓటి కొనుక్కోగూడదూ! అయినా ఈ కష్టనష్టమయంలో మా నాన్నసే అడగాలేం! ఏమో యేమడుగుతాడో!

అమ్మనేమో అలకేంటి అన్నీ ఇచ్చాక అని కారాలు మిరియాలు నూరుతుంది. నాన్ననేమో ముందు కేరావడంలేదు.వెనుక పట్టే పట్టాడు.

తానే రమ్మని అడగాలి! యెక్కడికి రమ్మని అడగాలి?

రమ్మంటే 'ఎక్కడికి రావాలి? సీదగ్గరికా' అంటాడేమో!

నీగురో ముఖం దాచుకొంది కవిత.

'నీగిదప్పినోడా' గట్టిగానే అంది.

'ఏంటే కలలు గంటున్నావా' పల్లకి పక్కన నడుస్తున్న ఇంద్రాణి తొడపాశం పెట్టింది.

కవిత ముఖం కందిగడ్డయింది.

ముఖంలో భావోద్వేగాలక్కల్లో అరుణరుణ రేఖలు మళ్ళీ కలల లోకంలోకి లాక్కెళ్ళినాయి కవితను.

'అవును...తా నేమని పిలువాలి...' తాను వెళ్ళేదారకు స్నేహితుల్లో పేకాడుతుంటాడు. స్నేహితులంతా ఆటపట్టిపెట్టి ఒక్కసారి తడుతుంది. తను పెళ్ళిచేసుకుని గొప్ప తప్పు చేశాడు. పెదవపై చేసుకోకపోతే ఆ లలిత బాగా కూడా తప్పేది. అ! ఏమిటీ! దాని బాధా! అసలు అదేమందనీ పాపం! చెప్పినట్లు విని పడుతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు అంటుంది "అలా తింటూ ఊరికే కూర్చోకపోతే ఏదో పని చేయకూడదూ?" అని. పని... ఏమిపని. తనకు పనిచేయడం వచ్చా? అసలు తను పనిచేయగలదా? ఏని అంటే అమె ఉద్దేశం కూలీనాలీ అని. తను ఆ మోటు పనిచేసి బ్రతక గలదా? ఒక్కరోజు అదేదో శ్రమదానమని అంతాచేస్తుంటే తనూ ఓ రెండు తట్టలు మట్టి మోశాడు. అంతే, మూడురోజులు మంచంమీదినుండి రాలు క్రింద పెట్టలేదు. ఒళ్ళంతా నొప్పులు. ఒకపేళ తనే కూలిచేస్తే అ కూలి డబ్బుల కన్న ఎక్కువ డాక్టరుకు, మందులకు కావాలి. అలాగని మరీ ఊరికే కూర్చుంటే డబ్బు ఎక్కడి నుండి వస్తుంది. పాపం, ముసలి తల్లిదండ్రులు ఇంకా ఎంతకాలం ఇలా పోషిస్తారు నాన్న అనసే అన్నారు. "ఒరే రామారావూ! నీ ఒక్కడికే కాకుండా నీపెళ్ళి ఒకే, నీ బిడ్డకూ ఇలా ఎన్నిరోజులురా చేయ పెళ్లేది" అని. అందులో అబద్ధ మేముంది. తను వాళ్ళమీద ఆధారపడ కూడదు. అసలు తను పెళ్ళిచేసుకొని ఉండవల్సిందికాదు. ఎటు పెళ్ళిన ఒక్కణ్ణే దర్జాగా ఉండేవాణ్ణి. ఆ బ్రతుకు తెరువు వారికాకే చేసుకొనే వాణ్ణి.

కాని అప్పుడు నాన్న... చదువు ముగిసిందో లేదో ఒక్కటే పట్టు. పదివేలు కిట్టం తీసుకుని పాతబాకీ కట్టేశాడు. అసలు ఆ బాకీ తీర్చాలనే ఉద్దేశంతోనే అంత తొందరగా పెళ్ళి జరిపించాడు. ఆ బచ్చేవాడికి బుద్ధుంటక్కర్లా? పెదవకా, పనీపాటా లేక రోడ్లమీద తిరిగే నాలాంటి వెర్రిమొహానికి పదివేల కట్నమిచ్చి పిల్లనిస్తాడా? అయినా అతనిదేం తప్పులే. ఇంతకన్నా తక్కువ కట్నమడిగిన సంబంధం అతనికి ఇంకోటి కన్పించలా. చక్కగా ఒప్పుకున్నాడు. పరీక్షలయ్యాయో లేదో పెళ్ళి. పెళ్ళి అయిందో లేదో పిల్లలు. ఛీ! ఇదీ ఓ జీవితమేనా? ఇలా తను జీవించకూడదు. జీవితానికే ఒక క్రొత్తదనం చేకూర్చాలి. కాని ఆ క్రొత్తదనం ఎలా? అది సాధ్యమా? అసలు క్రొత్త దనం అంటే ఏమిటి? అంతా బ్రతుకుతున్నారు. తనూబ్రతుకుతున్నాడు. చదువుకోడం, అది కాగానే పెళ్ళి చేసుకోడం, పిల్లల్ని కనడం, ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు చేయడం. అదృష్టం బాగుండి దొరికితే ఏదో కుర్చీకి అంటుకుని నగలల్లా పనిచేయడం, జీతం డబ్బుల్తో పెళ్ళాం పిల్లల్ని పోషించడం. ఇదా జీవితం? ఇదీ ఒక జీవితమేనా? ఛీ ఏదీ ఏమైనా తను అలా బ్రతక కూడదు. అయినా గర్వంతకంలేదు. అసలు అలా బ్రతకడం కూడా సార్థకతలేదు. ఈ బ్రతుకు బతకడంకంటే ఏం? అవును తను బ్రతకడమేమి. అయ్యో! తను బ్రతుకుంటే ఎలా? తన భార్యనూ పిల్లల్నూ, అమ్మనూ నాన్ననూ, ఇంకా చిన్నవాళ్ళయిన ముగురు చెల్లెళ్ళనూ,నలుగురు తమ్ముళ్ళనూ ఎవరు పోషిస్తారు. కనీసం ఒక్క చెల్లెలి పెళ్ళైనా ఈ సంవత్సరం చేయాలనుకున్నాడు. మొన్నే రెండో చెల్లెలు రాకి కూడా పెదమనిషయింది. నాన్నగారి గుండెల మీద మరో కుంపటి రగిలింది. తను బ్రతికినా ఈ సమస్యలన్నీ తీర్చ గలదా? అలాగని బ్రతకుండా చావ గలదా?

అసలు తనలాంటి పెదవ పుట్టి ఉండాల్సిందేకాదు. ఈ ఆలోచనాళ్ళు, కష్టాలూ అవీ ఎందుకిస్తారు భగవంతుడు. పెదవ పుట్టుకలు. నేనొక్కణ్ణే పుట్టానా? నాలాంటి వాళ్ళు చాలామంది పుట్టారు టామ్మీర. మరి వాళ్ళంతా ఏంచేస్తున్నారు. ఎలా బ్రతుకుతున్నారు. అసలు తను పుట్టి ఉండకపోతే బావుణ్ణు. అయినా పుట్టని వాళ్ళకు ఏమితెలుస్తుంది యిదంతా. తను పుట్టి ఉండకపోతే ఇలా ఆలోచించే వాడా? మంచికో చెడుకో పుట్టడంజరిగింది. ఇప్పుడు బ్రతుకు తెరువుగూర్చి ఆలోచించాలి. బ్రతకడం సులభంకాదు. చావడం సులభం. అ.చావడం కూడా సులభం కాదేమో! ఈ ఉద్యోగం సంపాదించాలి. ఎట్లా? ఇది కలెక్టరాఫీసులో ఉద్యోగం. అ కలెక్టరు హరిజనులకే ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నాడని వినికిడి. మరి ఇంత దానికే అందరికీ కాల్స్ పంపడమెందుకూ? ఈ ఎంప్లాయ్‌మెంటు ఎక్స్ఛేంజి వాళ్ళే మంద బుద్ధులు. ఒక్కటే రెండూ పేకిస్తేలుంటే రెండువేల మందికి కాల్సు పంపుతారు. ఇప్పటికే అక్కడ ఆఫీసుముందు ఎంత మంది గుమి గూడారో?

బస్సు ఆగింది. దిగాడు రామారావు. ఆఫీసుకు వెళ్ళి త్రోవలో ఓ హోటల్‌లో కాఫీత్రాగి అక్కడేఉన్న బుక్‌స్టాల్‌లో ఓ 'ఆంధ్రభూమి' కొనుక్కుని ఆఫీసు ముందుకు వెళ్ళాడు రామారావు. తను రావడం పావుగంట ఆలస్యం అయింది. అక్కడ ఇద్దరికే ఎందరో గుమిగూడారనుకున్నాడు. కాని విచిత్రం. తీరావెళ్ళేసరికి అక్కడ ఎవ్వరూ కన్పించలా. పెద అక్షరాలతో వ్రాయబడ్డ "ఇంటర్వ్యూ కాన్సిల్డ్" అన్న బోర్డు ఇంగ్లీషులో కనిపించింది సుందర్రామారావుకు

"ఒరే సుందర్రామారావ్! ఇది కూడా నీవేస్టేరా" అనుకున్నాడు సుందర రామారావు మనసులోనే. తనకు కాలీ వచ్చింది. ఎక్కడో గుమాస్తా ఉద్యోగం, ఇంటర్వ్యూకు వెళ్ళాడు. తనకు ఇలాంటి కాల్స్ రావడం యాభై తొమ్మిదవ సారి. అతడు ఏ ఆశపెట్టుకొని వెళ్ళాడో తెలియదు, "పెదవ ఉద్యోగాలు, పెదవ మనుషులూ" గొణుక్కున్నాడు మనసులో.

తను వస్తూంటే నాన్నగారన్నారు "ఒరే రామారావూ! వాళ్ళడిగే ప్రశ్నలన్నిటికీ సూటిగా సమాధానాలు చెప్పు. ఎలాగైనా ఈ ఉద్యోగం దొరికించుకోరా" అని. అవును, అయనకేం బాగా చెపుతారు. అసలు వాళ్ళడిగే ప్రశ్నలకూ వాళ్ళిచ్చే ఉద్యోగానికీ సంబంధముండి ఏడిస్తేగా. డబ్బు ఇవ్వకుంటే దమ్మిడీ ఇవ్వరు. అసలు లంచాలులేనిదే ఎవడిస్తాడు ఉద్యోగం. ఇవ్వడానికి అయన దగ్గరేముంది. పాపం బడిపంతులు ఉద్యోగంతో పదిమంది సంసారాన్ని లాక్కొస్తున్నాడాయె. కష్టపడి చదివించిందీ బాబు ఇంకా లాంఛనాలకూ, వాటికీ ఎలాతెస్తాడు. అయినా వాళ్ళకు తెలియదు ఈ ఉద్యోగాల పేటలు.

మూడు సంవత్సరాలనాడు డిగ్రీ తీసుకొని యాభై తొమ్మిది కాల్స్ అందుకుని, కొన్ని దూరమైతే మానుకొని నలభై తొమ్మిదవ సారి ఇంటర్వ్యూకు వెళ్ళన్నాడు తను.

బస్సు ఏవో స్టేషన్లో ఆగింది. ఇంకా కొందరు బస్సెక్కారు.

"నిజంగా ఉద్యోగం దొరికితే బావుణ్ణు. కాని తనకెవడిస్తాడు ఉద్యోగం. అసలేం ఇదివరకు నుండకుండా ఉన్నాయా. నామక ఇంటర్వ్యూ కాకపోతే ఇదేమిటి. ఏమైనా తను గట్టిగా ప్రయత్నించాలి. ఎంత ప్రయత్నించి ఏం లాభం. క్రిందటిసారి వెళ్ళినప్పుడు ఆఖరికి తన రక్తం అమ్మి కూడా ఓ పందరూపాయలు తీసుకెళ్ళి ఆహెడ్ క్లర్కుగాడికిస్తే అవికాస్తాకాకేసి వాడు ప్లేటు పిరాయించాడు. అసలు ఎవర్నీ నమ్మకూడదు. ఈ ఉద్యోగం తనకు ఎలాగూ రాదు. రాకపోతే పాపం అమ్మ ఎంత బాధపడుతుంది. వచ్చే టప్పుడు కూడా చెప్పింది "ఒరే రామూ! ఇంటికి పెదదిక్కు నువ్వే. ఎట్లా అయినా ఈ పదిమందికీ ఓదార్పు చూపించాలి. ప్రయత్నంచేసి ఈ ఉద్యోగాన్ని సంపాదించరా" అని. అసలు తనుప్రయత్నించే దేమిటి? అక్కడ తనకు తెలిసిన వాళ్ళెవరూ లేరు. కనీసం డబ్బు పొద్దామంటే తిరుగు ప్రయాణానికి దాచుకున్న బస్సు చార్జీలు తప్ప ఎక్కువ లేవు. మరి ఎలా? తనకు ఉద్యోగం రాకపోతే అమ్మ బాధ

ఇంటర్వ్యూ

— జి. పురుషోత్తంరెడ్డి

పడలేకపోతుంది. తనకు పెళ్ళిచేసుకుని గొప్ప తప్పు చేశాడు. పెదవపై చేసుకోకపోతే ఆ లలిత బాధ కూడా తప్పేది. అ! ఏమిటీ! దాని బాధా! అసలు అదేమందనీ పాపం! చెప్పినట్లు విని పడుతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు అంటుంది "అలా తింటూ ఊరికే కూర్చోకపోతే ఏదో పని చేయకూడదూ?" అని. పని... ఏమిపని. తనకు పనిచేయడం వచ్చా? అసలు తను పనిచేయగలదా? ఏని అంటే అమె ఉద్దేశం కూలీనాలీ అని. తను ఆ మోటు పనిచేసి బ్రతక గలదా? ఒక్కరోజు అదేదో శ్రమదానమని అంతాచేస్తుంటే తనూ ఓ రెండు తట్టలు మట్టి మోశాడు. అంతే, మూడురోజులు మంచంమీదినుండి రాలు క్రింద పెట్టలేదు. ఒళ్ళంతా నొప్పులు. ఒకవేళ తనే కూలిచేస్తే అ కూలి డబ్బుల కన్న ఎక్కువ డాక్టరుకు, మందులకు కావాలి. అలాగని మరీ ఊరికే కూర్చుంటే డబ్బు ఎక్కడి నుండి వస్తుంది. పాపం, ముసలి తల్లిదండ్రులు ఇంకా ఎంతకాలం ఇలా పోషిస్తారు నాన్న అనసే అన్నారు. "ఒరే రామారావూ! నీ ఒక్కడికే కాకుండా నీపెళ్ళి ఒకే, నీ బిడ్డకూ ఇలా ఎన్నిరోజులురా చేయ పెళ్లేది" అని. అందులో అబద్ధ మేముంది. తను వాళ్ళమీద ఆధారపడ కూడదు. అసలు తను పెళ్ళిచేసుకొని ఉండవల్సిందికాదు. ఎటు పెళ్ళిన ఒక్కణ్ణే దర్జాగా ఉండేవాణ్ణి. ఆ బ్రతుకు తెరువు వారికాకే చేసుకొనే వాణ్ణి.

కాని అప్పుడు నాన్న... చదువు ముగిసిందో లేదో ఒక్కటే పట్టు. పదివేలు కిట్టం తీసుకుని పాతబాకీ కట్టేశాడు. అసలు ఆ బాకీ తీర్చాలనే ఉద్దేశంతోనే అంత తొందరగా పెళ్ళి జరిపించాడు. ఆ బచ్చేవాడికి బుద్ధుంటక్కర్లా? పెదవకా, పనీపాటా లేక రోడ్లమీద తిరిగే నాలాంటి వెర్రిమొహానికి పదివేల కట్నమిచ్చి పిల్లనిస్తాడా? అయినా అతనిదేం తప్పులే. ఇంతకన్నా తక్కువ కట్నమడిగిన సంబంధం అతనికి ఇంకోటి కన్పించలా. చక్కగా ఒప్పుకున్నాడు. పరీక్షలయ్యాయో లేదో పెళ్ళి. పెళ్ళి అయిందో లేదో పిల్లలు. ఛీ! ఇదీ ఓ జీవితమేనా? ఇలా తను జీవించకూడదు. జీవితానికే ఒక క్రొత్తదనం చేకూర్చాలి. కాని ఆ క్రొత్తదనం ఎలా? అది సాధ్యమా? అసలు క్రొత్త దనం అంటే ఏమిటి? అంతా బ్రతుకుతున్నారు. తనూబ్రతుకుతున్నాడు. చదువుకోడం, అది కాగానే పెళ్ళి చేసుకోడం, పిల్లల్ని కనడం, ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు చేయడం. అదృష్టం బాగుండి దొరికితే ఏదో కుర్చీకి అంటుకుని నగలల్లా పనిచేయడం, జీతం డబ్బుల్తో పెళ్ళాం పిల్లల్ని పోషించడం. ఇదా జీవితం? ఇదీ ఒక జీవితమేనా? ఛీ ఏదీ ఏమైనా తను అలా బ్రతక కూడదు. అయినా గర్వంతకంలేదు. అసలు అలా బ్రతకడం కూడా సార్థకతలేదు. ఈ బ్రతుకు బతకడంకంటే ఏం? అవును తను బ్రతకడమేమి. అయ్యో! తను బ్రతుకుంటే ఎలా? తన భార్యనూ పిల్లల్నూ, అమ్మనూ నాన్ననూ, ఇంకా చిన్నవాళ్ళయిన ముగురు చెల్లెళ్ళనూ,నలుగురు తమ్ముళ్ళనూ ఎవరు పోషిస్తారు. కనీసం ఒక్క చెల్లెలి పెళ్ళైనా ఈ సంవత్సరం చేయాలనుకున్నాడు. మొన్నే రెండో చెల్లెలు రాకి కూడా పెదమనిషయింది. నాన్నగారి గుండెల మీద మరో కుంపటి రగిలింది. తను బ్రతికినా ఈ సమస్యలన్నీ తీర్చ గలదా? అలాగని బ్రతకుండా చావ గలదా?

అసలు తనలాంటి పెదవ పుట్టి ఉండాల్సిందేకాదు. ఈ ఆలోచనాళ్ళు, కష్టాలూ అవీ ఎందుకిస్తారు భగవంతుడు. పెదవ పుట్టుకలు. నేనొక్కణ్ణే పుట్టానా? నాలాంటి వాళ్ళు చాలామంది పుట్టారు టామ్మీర. మరి వాళ్ళంతా ఏంచేస్తున్నారు. ఎలా బ్రతుకుతున్నారు. అసలు తను పుట్టి ఉండకపోతే బావుణ్ణు. అయినా పుట్టని వాళ్ళకు ఏమితెలుస్తుంది యిదంతా. తను పుట్టి ఉండకపోతే ఇలా ఆలోచించే వాడా? మంచికో చెడుకో పుట్టడంజరిగింది. ఇప్పుడు బ్రతుకు తెరువుగూర్చి ఆలోచించాలి. బ్రతకడం సులభంకాదు. చావడం సులభం. అ.చావడం కూడా సులభం కాదేమో! ఈ ఉద్యోగం సంపాదించాలి. ఎట్లా? ఇది కలెక్టరాఫీసులో ఉద్యోగం. అ కలెక్టరు హరిజనులకే ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నాడని వినికిడి. మరి ఇంత దానికే అందరికీ కాల్స్ పంపడమెందుకూ? ఈ ఎంప్లాయ్‌మెంటు ఎక్స్ఛేంజి వాళ్ళే మంద బుద్ధులు. ఒక్కటే రెండూ పేకిస్తేలుంటే రెండువేల మందికి కాల్సు పంపుతారు. ఇప్పటికే అక్కడ ఆఫీసుముందు ఎంత మంది గుమి గూడారో?

బస్సు ఆగింది. దిగాడు రామారావు. ఆఫీసుకు వెళ్ళి త్రోవలో ఓ హోటల్‌లో కాఫీత్రాగి అక్కడేఉన్న బుక్‌స్టాల్‌లో ఓ 'ఆంధ్రభూమి' కొనుక్కుని ఆఫీసు ముందుకు వెళ్ళాడు రామారావు. తను రావడం పావుగంట ఆలస్యం అయింది. అక్కడ ఇద్దరికే ఎందరో గుమిగూడారనుకున్నాడు. కాని విచిత్రం. తీరావెళ్ళేసరికి అక్కడ ఎవ్వరూ కన్పించలా. పెద అక్షరాలతో వ్రాయబడ్డ "ఇంటర్వ్యూ కాన్సిల్డ్" అన్న బోర్డు ఇంగ్లీషులో కనిపించింది సుందర్రామారావుకు

ఒక సంసారి ఆమెను వైద్యునింటికిజేర్చి ఆమె వైద్యానికి కొంత ధనాన్నిస్తాడు.

అతడు ఇంటికి రాగానే అతని ఆధార పంచురాలైన భార్య మాలవదరిని తాకి సందుకు అతను పైలపతాడని, స్నానం చేసి గాని అతను యింటిలోకి రావడానికి వీలు లేదని వీదిరించుకొంది. కాని భర్త "నీతి కోపిదుకు" అందుకని ఆమెతో వివాదం పెట్టుకోకుండా, ఆమె చెప్పినట్లే అనుసరించి. ఆమె ఏమన్నా కోపగింపగా ప్రశాంత సమయంలోఆమెకు విషయాన్ని బోధించడానికి ప్రయత్నిస్తాడు.

"అలుక కమంచెవా. ఇలక
పూడిన యంతనెా మాలదాని వి
ల్లల కనగంద్లు నూచి బహు
కంబుగ వ పిమునందు నా మనో
జలజము మైల వర్ధదరి
స్నానము చేసెనెా నెట్టిదాన ! యీ
వెలుపరి శుచి జీవులకుఁ
బెట్టునెా పొయెనెా ముక్తి నిచ్చునే ?"

ఈ మాటలతో కూడ ఆమె మనస్సు సమాధానపడలేదు. అతనికి అ నా థ కి రాపాట్టం ముఖ్యమైన కర్తవ్యం. అంది పల్లె ఆ సరసుకు "కోపగింపగా" విజ్ఞప్తి చేయక "స్త్రీయకార్య తత్పరుడై" లేచిపోయెను. అతను ఆమె చిత్తర్ని అనాథ శరణాలయంలో చేరుస్తాడు. ఆమెకు గాయాలు తగ్గిన తరువాత చిత్తర్ని కలుసుకొని ఆమె ఒక ఉపాధ్యాయుడిచ్చ రకు పెళ్ళింది. ఆనపిల్లలకు చదువు చెప్పమని. తరువాత "కులినాని చేసి" తన ఊరాన్ని తీర్చుకోగలనని ఆమెపలికింది వేదవాడి నిజాయితీ ఆమెహృదయాన్ని వ్యక్తం చేశాయి కవి.

రాజిఆశావాహ్యయుమ బాలసహ్యయుమ
"నీ బహాత్మకులో
పిలయునెా? తప్పనిమ్మటుల
బల్కుట; వర్ణనీకం దాని బి
డ్డలపయిమున్న మోహ మక
టా! పలికించు నవేకరతులన్"

అంటాడు.

తన మగపిల్లవాడుగురించి ఆ ఉపాధ్యాయుడితోపంపి మిగిలిన కుమార్తెలో ఒక చెట్టుపిదన అకలితో కూచున్నదామె ఈ సందర్భంలో జాషువ తన అమ్మదయ భావాల్ని అనితర సాధ్యమైన రీతిగా వెలువరిస్తాడు.

అమ్మదయ రచయితలు చెప్పే ఎన్ని దోపిడి ఇక్కడ జాషువ బాల కళ్ళకు తంగా చెప్తాడు.

ఈ పదిత గంజిబువ్వ ఏ దనవంతుడు అమృత భోజనంలో కలిసిపోయిందో ఈమె హరిగడిసె ఎ వ రి శ్యంగా సౌధంలో మునిగిపోయిందో. ఈ పెద ముదుకపంచె ఎవరి శెల్లని వస్త్రాలలో కలసిపోయింది. ఎవరు ఈమెయొక్క ఈమె కొమరులయొక్క జీవాన్ని దోచుకొన్నారో అని సమరాలిన భావ చైతన్యకి వ్యాఖ్యానం చేస్తాడు జాషువ అందుకే శ్రీ అద్దేపల్లి రామమోహనరావు జాషువాని పద్యాల్లో అ మ్మ ద య కు త్వాన్ని చెప్పిన మహాకవిగా గుర్తించారు.

మళ్ళీ అనాథకి ప్రాణత్వం ఎదురైంది. రోదన వానకుమ్మంటే అమె తన శిశువుతో ఒక ఇంటిపంచలో నిలబడింది. ఇంటిలో యజమాని వానలో తడిసిన తన పెంపుడు కుక్కను నేపచేస్తూ, అనాథకి పెళ్ళగొడతాడు. అంటే పసిపంతులకి పేదవాళ్ళు కుక్కకన్న నీచంగా కనిపిస్తా

(మిగత 4వ పేజీలో)

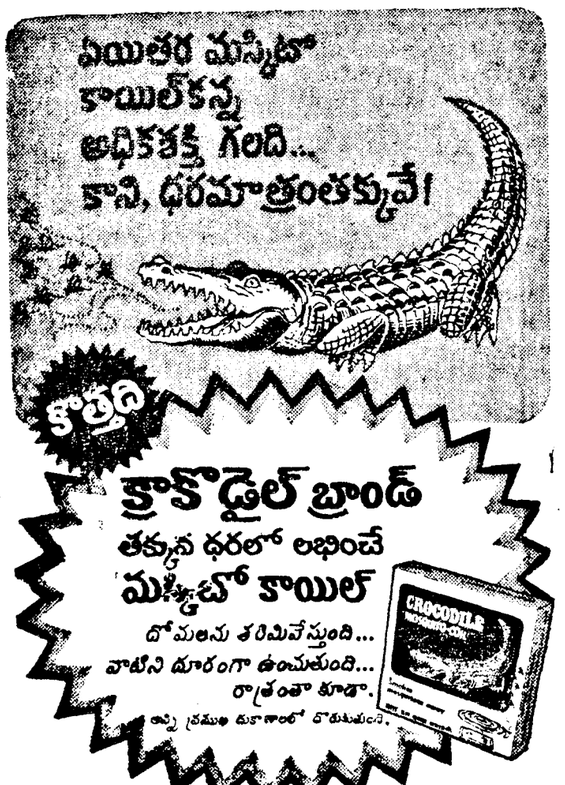
ఏయితర మస్కిటో
కాయిల్‌కన్న